

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

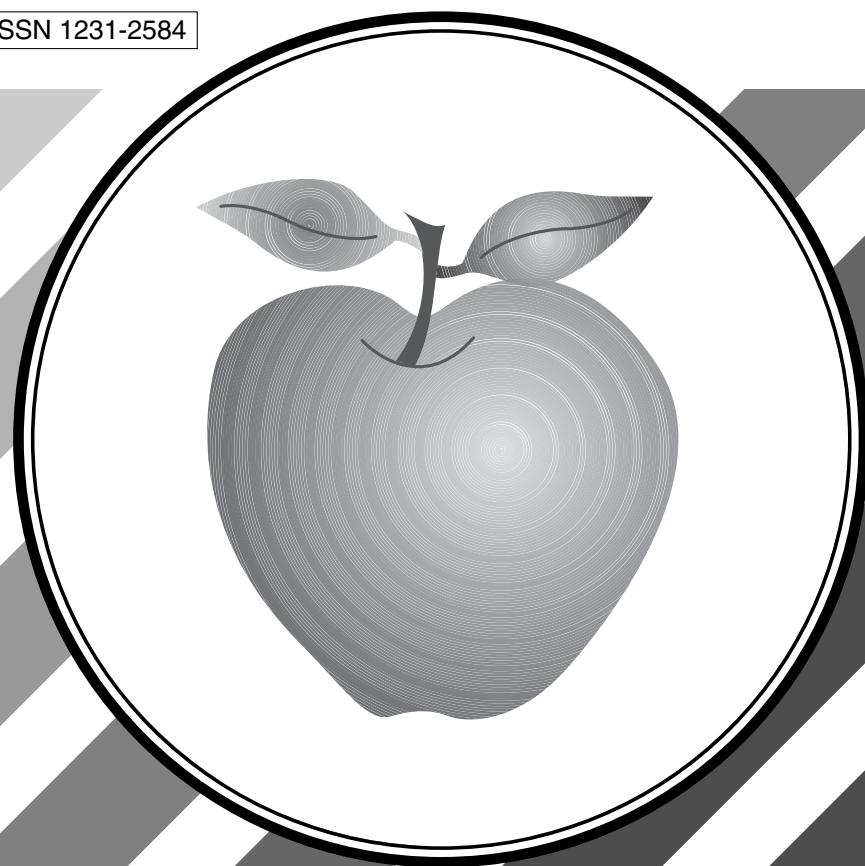
MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
26

RYNEK OWOCÓW I WARZYW

stan i perspektywy

ISSN 1231-2584

**ANALIZY
RYNKOWE**

CZERWIEC 2005

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Owoce
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1. Produkcja – *J. Świetlik*
 - 2.2. Przetwórstwo – *B. Nosecka, I. Szczepaniak*
 - 2.3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 - 2.4. Popyt – *I. Strojewska*
- III. Warzywa
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1. Produkcja – *J. Świetlik, J. Mierwiński*
 - 2.2. Przetwórstwo – *B. Nosecka*
 - 2.3. Handel zagraniczny – *A. Bugała*
 - 2.4. Popyt – *I. Strojewska*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB
Świątokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – dr Bożena Nosecka, tel.: (0·prefiks·22) 50-54-553

AUTORZY:

dr Bożena Nosecka   • Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-553	mgr inż. Irena Strojewska • Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-528
mgr Anna Bugała   • Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440	mgr Iwona Szczepaniak • Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ – PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770
mgr inż. Janusz Mierwiński   • Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-478	mgr inż. Jan Świetlik • Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-470

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 14.06.2005 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2005 r.

REASUMPCJA

W sezonie 2004/05 produkcja owoców i warzyw w rozszerzonej UE, a także w wielu światowych centrach produkcji była wyższa niż w sezonie poprzednim, a rynki większości produktów ogrodnich charakteryzowały się przewagą podaży nad popytem. Spowodowało to obniżenie cen w obrotach światowych i na rynku UE-25.

W Polsce zbiory owoców w 2004 r. były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim o 4% i osiągnęły rekordowy poziom 3,5 mln ton. Łączna produkcja warzyw gruntowych i uprawianych pod osłonami zwiększyła się o 10% do 5,6 mln ton. Spośród produktów ogrodnich niższe były jedynie zbiory orzechów, agrestu oraz pomidorów (zarówno uprawianych w gruncie jak i pod osłonami) i ogórków gruntowych.

Ceny skupu większości produktów ogrodnich były niższe niż w 2003 r., a najbardziej spadły ceny owoców miękkich oraz cebuli. Na obniżeniu cen tych produktów zaważyła (obok wysokich zbiorów) duża podaż na rynku światowym. W 2004 r. wyższe były jedynie ceny ogórków gruntowych, orzechów, czereśni i kierowanych do przetwórstwa jabłek. Głęboko nieopłacalna była produkcja owoców miękkich, a także cebuli i kapusty.

W 2004/05 r. wyższa, niż w sezonie poprzednim, była produkcja większości grup przetworów owocowych i warzywnych. Najbardziej wzrosła produkcja mrożonych owoców i warzyw oraz zagęszczonych soków z owoców miękkich. Stabilna była produkcja koncentratu soku jabłkowego, a obniżyła się – ogórków marynowanych i pomidorowego koncentratu. Łączna produkcja przetworzonych owoców i warzyw wyniosła prawie 3 mln ton, wobec 2,8 mln ton w 2003/04 r. Nie zwiększyły się ceny zbytu produktów o wyższym stopniu przetworzenia, a spadły ceny zbytu mrożonek i soków zagęszczonych.

Wpływy z eksportu owoców, warzyw i ich przetworów (łącznie z pieczarkami) zwiększyły się z 1,1 do 1,2 mld EUR (25% eksportu produktów rolno-spożywczych). Wzrost sprzedaży wynikał jednak z wyższego reeksportu

owoców południowych. Wartość eksportu produktów wytwarzanych w kraju nie odbiegała od poziomu z 2003/04 r. Wzrosły wpływy z eksportu niemal wszystkich warzyw i ich przetworów (poza cebulą oraz ogórkami i ich przetworami), a także z eksportu jabłek, truskawek, czereśni, gruszek oraz zagęszczonych soków z owoców miękkich. W wyniku spadku cen (o ok. 40%) obniżyły się znacznie wpływy z eksportu owoców mrożonych. Niższe ceny zdecydowały też o zmniejszeniu wpływów z eksportu zagęszczonego soku jabłkowego. W 2004/05 r. najbardziej zwiększył się eksport do krajów WNP, a ich udział w sprzedaży produktów ogrodnictwa wzrósł z 10 do 16%. Udział krajów rozszerzonej Wspólnoty obniżył się z 78 do 76%. W wyniku zniesienia tzw. cen wejścia zwiększył się eksport do UE-15 pomidorów, jabłek i czereśni, natomiast nie wzrosła sprzedaż obciążonych przed integracją wysokimi cłami – dżemów i soków pitnych.

Wartość importu zwiększyła się w 2004/05 r., w porównaniu z sezonem poprzednim, o 11% do 850 mln EUR. W wyniku spadku cen importowych, zniesienia ceł w imporcie do UE i niższych ceł w przywozie zewnętrznym, wzrosły rozmiary importu większości owoców i warzyw innych stref klimatycznych oraz ich przetworów. Zwiększył się jednak także import ogórków oraz pomidorów i koncentratu pomidorowego, których przywóz z UE obciążony był przed integracją wysokimi cłami. Konkurencyjność cenowa polskich produktów ogrodnictwa zadecydowała o tym, że nie wzrósł przywóz większości owoców i warzyw strefy umiarkowanej. Najbardziej zwiększył się wolumen i wartość importu z krajów „starej” Wspólnoty, a ich udział w wydatkach na import produktów ogrodnich wyniósł, tak jak w 2003/04 r., ok. 54%. Udział nowych krajów członkowskich utrzymał się na poziomie 6%. W sezonie 2004/05 pogorszyło się saldo obrotów z krajami „starej” Wspólnoty, a poprawiło się ono znacznie w handlu z nowymi krajami członkowskimi oraz z krajami WNP.

W 2004/05 r. średnie ceny detaliczne owoców wzrosły mniej niż pozostałej żywności. Zwiększyły się jedynie znacznie (z powodu podrożenia w imporcie) ceny bananów. Niższe niż w 2003/04 r.

były średnie ceny warzyw (wyższe były tylko ceny ogórków). Konsumpcja warzyw i ich przetworów zwiększyła się w gospodarstwach domowych z 64 do 65 kg na osobę, a spożycie owoców i ich przetworów utrzymało się na poziomie ok. 47 kg na osobę.

Przebieg wegetacji upraw ogrodnich do połowy czerwca wskazuje na znaczne zmniejszenie zbiorów większości owoców w Polsce w 2005 r. Wyższe mogą być jedynie zbiory malin i agrestu, a na wysokim poziomie z 2004 r. utrzymać się mogą zbiory truskawek. Łączne zbiory owoców mogą obniżyć się o 15% do 3 mln ton. Mniejsza, z powodu ograniczenia powierzchni uprawy będzie produkcja cebuli. Zbiory pozostałych warzyw mogą być wyższe, pod warunkiem korzystnych warunków wegetacji w lecie i na jesieni. Po zbiorach tegorocznych wzrosnąć mogą ceny większości owoców. Tańsze w skupie mogą być tylko truskawki, a także maliny i agrest. Na spadek cen truskawek wpłyną duże zapasy mrożonek na początku sezonu i mniejsze zapotrzebowanie zagranicznych rynków zbytu. Ceny warzyw gruntowych zbliżone będą do poziomu z 2004 r. Wzrosną jedynie znacznie ceny cebuli.

W 2005/06 r. utrzyma się tendencja wzrostowa w produkcji większości przetworów owocowych i warzywnych. Zmniejszyć się może tylko produkcja owoców mrożonych oraz zagęszczonych soków owocowych. Wpływy z eksportu owoców, warzyw i ich przetworów mogą nie odbiegać znacznie od notowanych w 2004/05 r., a wynikać to będzie przede wszystkim ze wzrostu zagranicznej sprzedaży warzyw i ich przetworów. Wyższe ceny spowodują zwiększenie wpływów z eksportu zagęszczonego soku jabłkowego, a obniży się, w wyniku mniejszej sprzedaży, wartość eksportu owoców mrożonych. Spodziewane niższe zbiory w Europie Zachodniej i innych światowych centrach produkcji wpłyną na zwiększenie cen importowych i wydatków na przywóz produktów ogrodnictwa. Średnie ceny detaliczne owoców świeżych będą w sezonie bieżącym wyższe niż w 2004/05 r., co wpłynie na ograniczenie ich spożycia. Nie zmienią się ceny i spożycie produktów warzywnictwa.

SUMMARY

In the 2004/05 season the production of fruits and vegetables in the EU-25 and other major producing regions in the world is estimated higher than in the previous season. The markets of majority horticultural products would be then featured with surpluses, which curb down the prices in the UE-25 and on the world markets.

Fruit production in Poland in 2004 was 4% up from 2003 and totalled a record 3,5 million tons. The production of ground vegetables and those out of covers increased by 10% to 5,6 million tons. A decline was observed only in the case of nuts, gooseberry, tomatoes and ground cucumbers.

Procurement prices of majority of fruits fell below the level observed in 2003. A sharp decline concerned soft fruit prices and onions. Despite bulk domestic crops also large supplies on the world market contributed to the price decline. The increase in prices was observed only in the case of nuts, ground cucumbers, sweet cherries and processing apples. The production profitability of soft fruits, onions and cabbage fell considerably below the breakeven point.

The production processed fruit and vegetable products in most cases increased. The highest increase concerned frozen fruits and vegetables and condensed soft fruit juices. The production of apple concentrate was unchanged, while the production of marinated cucumbers and tomato concentrate declined. Total production of fruit and vegetable products amounted to almost 3 million tons versus 2,8 million tons in the 2003/04 season. Producer prices of highly processed products reminded unchanged from the previous season while a decline was observed in producer prices of frozen products and condensed juices.

The value of fruit and vegetable exports (including mushrooms) increased from EUR 1,1 to 1,2 billion, which accounted for 25% of total agri-food exports. The increase resulted from

higher re-exports of tropical fruits. The value of domestic products was unchanged. The increase in export revenue was observed in the case of majority of products (except of onion, cucumbers and cucumber preparations). Reflecting decline in transaction prices (by about 40%) the revenue on exports of frozen fruits declined. Lower prices contributed also to a decline in the revenue on condensed apple juice export. In the 2004/05 season bulk of the increase in exports concerned CIS, which contributed 16% of export value (10% in 2003/04). The share of the EU-25 declined from 78 to 76%. Due to an abolishment of so called entry prices Poland increased exports of tomatoes, apples, and sweet cherries to the EU-15. On the other hand the export of products subject to high duties prior integration (jams and potable juices) reminded unchanged.

The value of imports in the 2004/05 season increased by 11% to EUR 850 million. Reflecting decline in the prices of imports from the EU the imports of tropical fruits and their preparations increased. The increase in imports concerned also cucumbers, tomatoes and tomato concentrate, which were subject to high import duties before the enlargement. The price competitiveness of Polish horticultural products hampered the growth of imports. The highest increase concerned imports from the EU-15, and its share in total import expenditure reminded unchanged at 54%. The share of new member countries reminded unchanged at 6%. The balance of trade in horticultural products with the EU-15 deteriorated, while in the case of new member states and CIS a considerable improvement was observed.

In the 2004/05 season the prices of fruits and fruit products lagged behind the prices of other food products, with the exception of bananas where higher import prices led to considerable increase in retail prices. Average retail prices of vegetables and vegetable products declined. (except of cucumbers). The consumption of fruits and

fruit products was unchanged from the 2003/04 season at approx. 47 kg per capita. The consumption of vegetables and vegetable products increased from 64 to 65 kg per capita.

Taking into account the condition of plantations by middle June indicates a significant decline in crops is expected in 2005. The increase is projected only in the case of raspberries and gooseberries. The crop of strawberries is likely to keep high level observed in 2004. Total fruit production is forecast 15% down from 2004 at 3 million tons. Reflecting decline in planting area a decline is expected in the case of onion production. The production of remaining vegetables is likely to increase (assuming favourable weather condition in the summer and autumn). After this year's crop the prices of fruits in most cases are expected to increase. Only the prices of strawberries, raspberries and gooseberries are likely to decline. The decline in strawberry prices will result from bulk stock of frozen strawberries at the beginning of the season and declining demand on foreign markets. The prices of ground vegetables will remind close to the level observed in 2004. An increase can only be expected in the case of onion prices.

An upward trend in the production of fruit and vegetable preparations is likely to remind in the 2005/06 season. A decline is expected only in the case of frozen fruits and condensed fruit juices. None of major changes are expected as regards the revenue on exports. Taking into account higher export prices the revenue on export of condensed apple juice is forecast to increase. Due to lower volume of the revenue on export of frozen fruits is to decline. Expected decline in crops in Western Europe and other major growing areas in the world would push up the prices, which finally would result in growing expenditure on imports. Average retail prices of fresh fruits are expected to increase. Therefore their consumption is likely to decline. None of changes in prices and consumption are forecast for vegetables.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek ziemi rolniczej (8) • wrzesień 2005,
2. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (28) • wrzesień 2005,
3. Rynek pasz (18) • październik 2005,
4. Rynek mięsa (29) • październik 2005,
5. Rynek mleka (29) • październik 2005,
6. Rynek drobiu i jaj (28) • październik 2005,
7. Rynek zbóż (29) • listopad 2005,
8. Rynek ziemniaka (28) • listopad 2005,
9. Rynek rzepaku (28) • listopad 2005,
10. Rynek owoców i warzyw (27) • listopad 2005,
11. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (22) • grudzień 2005,
12. Popyt na żywność (6) • grudzień 2005,
13. Rynek cukru (28) • grudzień 2005,
14. Rynek ryb (4) • grudzień 2005.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2005 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks·22) 50-54-685, faks 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
